

Opera van Wagenmans overtreft de verwachting

Opera Legende

- Peter-Jan Wagemans klaagt machthebbers aan.
- Componist is drang naar vernieuwing voorbij.

.....

AMSTERDAM Een doorsnee man van midden veertig verft zijn haar, neemt een minnares of, bij gebrek daaraan, een snelle auto. De componist Peter-Jan Wagemans nam zich voor een groot orkestwerk te schrijven, een substantieel strijkkwartet en een opera. Hij is inmiddels tien jaar verder en kan met voldoening de balans opmaken. Zijn vijfdelige *Strijkkwartet* staat op cd, zijn *Zevende symfonie* is vorig jaar in première gegaan en sinds de afgelopen ZaterdagMatinee weten we dat zijn opera *Legende* alle verwachtingen overtreft.

In Wagemans' zelfgeschreven Nederlandse libretto buitelen de ideeën over elkaar. Ze vermengen zich tot een absurdistische draaikolk van associaties. Het verhaal van Meester Prikkebeen wordt het verhaal van Meneer Festus en vermengt zich zo met de Faustlegende; eerder gemodelleerd naar de helse ondergangsfantasieën in Berlioz' *La damnation de Faust* dan naar Goethes *Prolog im Himmel*.

Het hemelse koor zingt baldadig *Gloria in excelsis Amori, Gloria potestati in excelsis, In terra pax bacchantibus*: Eer in de hoogte aan de Liefde, Eer aan de Macht in de hoogte, Vrede op aarde voor hen die uitzinnig zijn. Het draait in Wagemans' universum om heersers en minnaars. Onder de schil van 'Prikkebeen' ligt een scherpe aanklacht tegen de verhalen waarmee de machthebbers in de wereld hun ideeën uitventen. Die krijgt gestalte in het hyperrealistische fantasieland Neocratio dat wordt bevolkt door walvisvaarders en geleid door de dictator Zamar. *Legende* eindigt met de overwinning van de liefde, gevat in een eenvoudig Engels volksliedje.

Wagemans is in zijn muzikale taal de drang naar vernieuwing voorbij. In zijn eigen, strikt persoonlijke idioom passen drieklanken én atonale lijnen. Hij schrijft bovendien voortreffelijk voor de zangstem. Zo heeft Festus' zuster Ursula (uitstekend gezongen door de alt Helena Rasker) een geweldig sfeervolle aria met begeleiding van altviolarpeggio's. Voor Festus (strak en indringend gezongen door Alasdair Elliott) schiep Wagemans ondermeer een dromerige onderwaterwereld met verstemde harpen en geplukte contrabassen. De virtuoze dubbelrol van zijn geliefde Nel/vlinderkoningin Polyandus wordt helder gezongen door de sopraan Gesa Hoppe. Arnold Bezuyen (tenor) en Henk van Heijnsbergen (bas) vormen de twee koppen van het monster Zamar.

Net als de tekst stroomt de muziek over van de ideeën die door het Radio Filharmonisch Orkest, het Groot Omroepkoor en de solisten onder Jaap van Zweden een hemelse uitvoering kregen. Het wachten is op de encensering van dit meesterwerk.

Bela Luttmer

Peter-Jan Wagemans: Legende. Helena Rasker, Alasdair Elliott, Mattijs van de Woerd, Gesa Hoppe e.a., Radio Filharmonisch Orkest, Groot Omroepkoor o.l.v. Jaap van Zweden. Amsterdam, Concertgebouw, 17/2. Uitzending: 20/2, Radio 4.